

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ **«Основи наукових досліджень»**

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма 073 «Менеджмент»

Рік навчання 2, семестр 4

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу
moodle.nati.org.ua

К-т філос. наук, доцент Литовченко Віктор Петрович
Viktorpl08@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Основи наукових досліджень» – формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи зі студентської наукової роботи та до аспірантських досліджень.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції, лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Основи наукових досліджень»	2/2	Сформовані цілісні знання про: Поняття науки, її об'єкт і предмет. Класифікація наук. Наукове дослідження як спосіб отримання нових знань. Види та структура наукових досліджень. Форми організації та управління наукою. Організація наукової діяльності в Україні. Система підготовки наукових, науково-педагогічних кадрів та атестація. Наукові установи країни, їх завдання та функції. Види та форми	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів

		науково-дослідної роботи студентів.		
Тема 2. Методологічні основи наукового пізнання і творчості	2/2	Сформовані цілісні знання про: Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Принципи наукового дослідження. Системний підхід у науковому дослідженні. Формування й аналіз проблеми. Пошук, накопичення й обробка наукової інформації. Структура і психологічна специфіка творчого процесу. Вибір стратегії і тактики пошуку вирішення проблемних завдань. Формування ідей.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів
Тема 3. Специфіка наукового пізнання	2/4	Сформовані цілісні знання про: Відмінність наукового пізнання від звичайного, художнього та інших способів пізнання дійсності. Головні ознаки наукового пізнання. Значення діалектики в науковому пізнанні та практичній діяльності людей. Закони та категорії діалектики в науковому дослідженні. Одиничне, особливе та загальне, сутність і явище, причина і наслідок, зміст і форма, необхідність і випадковість, можливість і дійсність у процесі пізнання предметів та явищ матеріального і духовного світу. Загальнонаукові та загальнологічні методи наукового пізнання. Аналіз і синтез. Порівняння, абстрагування та узагальнення. Індукція, дедукція та аналогія. Моделювання і формалізація. Системний аналіз. Програмно-цільовий	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів

		підхід. Комплексні дослідження.		
Тема 4. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження	2/4	Сформовані цілісні знання про: Основні етапи наукового дослідження. Формулювання наукового (або понятійного) апарату. Структура наукового дослідження. Вибір теми дослідження, його мети, завдання. Обґрунтування актуальності, цінності та новизни наукових розробок. Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. Види гіпотез та їх роль у дослідженні явищ і процесів реальної дійсності. Розробка плану науково-дослідної роботи. Структура плану і загальна характеристика його складових частин. Складання робочої методики наукового дослідження і основні вимоги до неї.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів
Всього за 1 модуль				40
Модуль 2				
Тема 1. Рівні та методи наукового дослідження	2/6	Сформовані цілісні знання про: Спеціальні методи наукових досліджень в економіці. Спостереження. Анкетування і опитування. Економіко-статистичний метод дослідження. Роль статистики у розробці і обґрунтуванні спеціальних методів дослідження. Економічне групування як важливий прийом економіко-статистичного методу. Абсолютні, середні та відносні величини. Варіація ознак і її показники. Економічні порівняння. Монографічний метод, його мета і можливості застосування в економічних дослідженнях. Розрахунково-	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів

		<p>конструктивний метод дослідження. Виділення провідної ланки, бальна оцінка явищ, інтегральні показники та ін. Балансовий метод і його використання для координування і взаємного поєднання усіх частин явищ, що вивчаються. Види балансів: вартісні, натуральні. Економіко-математичні методи в наукових дослідженнях. Метод наукового експерименту, його значення в наукових дослідженнях і зв'язок з іншими методами. Види експериментів. Організація економічного експерименту та його проведення. Оцінка результатів експерименту і формування висновків.</p>		
<p>Тема 6. Моделювання та прогнозування наукових досліджень</p>	2/6	<p>Сформовані цілісні знання про: Модель і моделювання у науковому дослідженні. Загальні поняття та класифікація моделей. Вимоги, що висуваються до моделей. Підходи щодо моделювання. Етапи моделювання. Математичне моделювання. Імітаційне моделювання. Математичні основи розробки моделей. Теорія множин. Математична логіка. Теорія графів. Теорія імовірності та математична статистика. Теорія алгоритмів. Теорія інформації. Комбінаторний аналіз. Прогнозування у наукових дослідженнях. Динамічні ряди чи ряди розвитку. Етапи прогнозування. Методи експоненціального згладжування і гармонійного аналізу. Прогнозування з використанням</p>	<p>Написання доповідей. тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.</p>	10 балів

		апроксимуючих функцій. Верифікація прогнозів.		
Тема 3. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику	2/6	Сформовані цілісні знання про: Систематизація результатів дослідження. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Докази гіпотези, висновки та рекомендації, науковий експеримент, коригування попередніх пропозицій, літературний огляд дослідження. Викладення висновків та рекомендацій у вигляді реферату, наукової статті, тез доповіді, звіту про виконану науково-дослідну роботу, курсової, випускової магістерської роботи. Види рефератів: наукові, інформативні. Зміст та вимоги до рефератів. Наукова стаття. Підготовка наукових матеріалів до публікації. Звіт про НДР.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів
Всього за 2 модуль				30
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано